

Situovanie:

Moštenické hradisko je situované na temene vrchu Hradište (958,0 m. n. m.), ktorý je súčasťou vedľajšieho hrebeňa Nízkyh Tatier smerujúceho od Kozích Chrbtov smerom k údoliu Hrona. Hrebeň je tvarovaný Moštenickým a Hiadeľským potokom, ktoré vytvárajú hlboké doliny vyúsťujúce do sedla Hadliarka a Hiadeľského sedla.

Vrch Hradište sa nachádza približne v strede tohto hrebeňa a je posledným výraznejším vrcholom na tomto hrebeni. Od severu je oddelený od vrchu Hôrka výrazným širokým a hlbokým sedlom. Na juhu sa mierne zvažuje k Hronu.

Poloha hradiska na temene je dobre chránená strmým svahom a skalnými bralami najmä na severovýchode a západe. Trochu otvorenejšia terénna konfigurácia je od juhu, kde sa plocha hradiska terasovite zvažuje po svahu miestami prerušenom skalným bralom.

Z polohy je dobrý kruhový rozhľad. Je možné vidieť hradisko v Ľubietovej, hradisko Chochuľka v Hrochoti ako aj niektoré z hradísk v okolí Pánskeho dielu. Dobrý výhľad je na obec Moštenica (sú tu evidované nálezy z rovnakého obdobia ako hradisko) aj Hiadeľ.

Stavebno-historický vývoj:

Hradisko nebolo dosiaľ dostatočne preskúmané na to, aby bolo možné stanoviť jeho vývoj. NA základe keramiky získanej pri prieskume lokality a jej okolia môžeme jeho vznik datovať okolo stupňa HA₁, pričom môžeme v materiále sledovať kontinuitu do obdobia neskorej doby bronzovej.

Stavebno-historická charakteristika:

Hradisko sa nachádza na exponovanej polohe v hĺbke Nízkyh Tatier v blízkosti dvoch významných priesmykov z Horného Pohronia na Liptov. Vzhľadom na tento fakt je možné, že bočným hrebeňom viedla historická cesta medzi týmito dvoma oblasťami. Cesta mohol viesť od Hrona bočným hrebeňom na Hradište k jeho predpokladanému vstupu v juhozápadnej časti, ďalej pokračovala západným svahom Hradišťa do sedla na sever od neho, kde sa mohla uberať dvomi variantmi západným svahom Hôrky do sedla Hadliarka, alebo východným svahom do Hiadeľského sedla. Vzhľadom na tento fakt je pravdepodobné, že hradisko plnilo strážnu funkciu na tejto ceste a možno aj funkciu určitého trhového miesta a refúgia pre kupcov, ktorí čakali na uvoľnenie priesmykov od snehovej pokrývky.

Hradisko má dispozíciu, ktorá sa javí ako prispôbovaná horeuvedeným možnostiam. Jeho plochu môžeme rozčleniť na dve časti. Predhradie a akropolu. Predhradie zaberá jednu plošne rozsiahlu terasu na južnej strane hradiska a snáď aj niekoľko Ďalších menších terás, kde sa však nepodarilo počas terénnej obhliadky zistiť prítomnosť archeologických nálezov ani iných indícií, ktoré by potvrdili príslušnosť týchto menších terás k hradisku. Terasa predhradia má zhruba oválny tvar. V teréne nie sú viditeľné zbytky opevnenia okolo tejto plochy, môžeme však predpokladať palisádové opevnenie. Jej využitie snáď mohlo súvisieť s pobytom kupcov prechádzajúcich cez Nízke Tatry, prípadne s trhovým miestom, v tejto chvíli však ide len o hypotézu.

Samotná akropola hradiska je opevnená valom, ktorého nízke reziduá môžeme sledovať najmä na západnej, južnej a východnej strane. Zo severu bola poloha dostatočne chránená strmým zrázom a bralami. V juhozápadnom cípe akropoly prechádzala pravdepodobne komunikácia na predhradie a nachádzala sa tu pravdepodobne aj brána do hradiska. Jej typ a konštrukcia nie v súčasnom stave rozpoznateľná.